

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин ім. Богдана Гаврилишина
Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ПІДГОТОВКИ, ОФОРМЛЕННЯ, ЗАХИСТУ ТА ОЦІНЮВАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ

ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ В11 ФІЛОЛОГІЯ (за спеціалізаціями)
СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ В11.041 GERMANSKİ MOVI TA LİTERATURI (PEREKŁAD
VKŁUCHNO), PERŠA - ANGLİYSKA
OSVİTNYO – PROFESİYNŌY PROGRAMI
ФІЛОЛОГІЯ (GERMANSKİ MOVI):
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ І ПЕРЕКЛАД

ТЕРНОПІЛЬ – ЗУНУ, 2025

Методичні рекомендації з підготовки, оформлення, захисту та оцінювання кваліфікаційної роботи здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями) спеціалізації В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська освітньо – професійної програми «Філологія (германські мови): Методика викладання і переклад»/ Колектив укладачів: Л.К. Крайняк, Н.В. Рибіна та ін. Тернопіль: ЗУНУ, 2025. 52 с.

Укладачі:

Людмила КРАЙНЯК – завідувач кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, кандидат філологічних наук, доцент

Ольга ЦАРИК, доктор педагогічних наук, професор кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій Західноукраїнського національного університету

Наталія РИБІНА, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій Західноукраїнського національного університету;

Світлана РИБАЧОК, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій Західноукраїнського національного університету;

Ірина БЄЛІНСЬКА, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій Західноукраїнського національного університету;

Ірина ГУМОВСЬКА, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій Західноукраїнського національного університету;

Інна ШИЛІНСЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій Західноукраїнського національного університету

Марія КУЗІВ, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій Західноукраїнського національного університету.

Рецензенти:

Ольга КОСОВИЧ, д-р філол. наук, професор, завідувач кафедри романо-германської філології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Анета АРЦИШЕВСЬКА, канд. філол. наук, доцент кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка

Затверджено на засіданні кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА ОСНОВНІ ДАТИ	6
МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	8
ЦІЛІ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	12
ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	14
СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	16
ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ НАД КВАЛІФІКАЦІЙНИМ ДОСЛІДЖЕННЯМ ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ	19
ФОРМАТУВАННЯ ТА СТИЛЬ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	27
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	30
ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ (ПОПЕРЕДНЬОГО ТА ОСНОВНОГО) КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	31
НАСЛІДКИ ПОРУШЕННЯ ВИМОГ СТОСОВНО НАПИСАННЯ ЧИ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	36
ДОДАТОК А. ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ЗАЯВИ	38
ДОДАТОК Б. ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ	39
ДОДАТОК В. ЗРАЗОК ТИТУЛКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	40
ДОДАТОК Г. БЛАНК ВІДГУКУ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА	42
ДОДАТОК Д. РЕЦЕНЗІЯ	43
ДОДАТОК Ж. ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ	44
ДОДАТОК З. ШКАЛА ОЦІНКИ СХОЖОСТІ АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ	45
ДОДАТОК И. ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ВІДПОВІДНО ДО НАЦІОНАЛЬНОГО СТАНДАРТУ УКРАЇНИ ДСТУ 8302:2015	47
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	51

Виконання і захист кваліфікаційної роботи здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівнів є завершальним етапом навчання й одним із основних видів атестації у Західноукраїнському національному університеті, метою якого є встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти загальних, спеціальних, фахових компетентностей та досягнутих програмних результатів навчання вимогам відповідних стандартів вищої освіти та викладені у положенні *Загальні методичні рекомендації з підготовки, оформлення, захисту та оцінювання кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів у Західноукраїнському національному університеті* https://www.wunu.edu.ua/pdf/opp/zagal_ni_rekomendacii.pdf [5].

Методичні рекомендації з підготовки, оформлення, захисту та оцінювання кваліфікаційної роботи здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня призначені для здобувачів рівня вищої освіти «магістр», які навчаються у Західноукраїнському національному університет зі спеціальності *B11 Філологія (за спеціалізаціями) спеціалізації B11.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська освітньо – професійної програми Філологія (германські мови): методика викладання і переклад*.

Кваліфікаційна робота здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою *програми: філологія (германські мови): методика викладання і переклад* є заключним етапом навчального процесу та підсумком самостійного комплексного дослідження однієї з проблем сфери *філології (германські мови), перекладу чи методики викладання*.

Мета кваліфікаційної роботи як форми атестації – встановлення відповідності засвоєних здобувачами другого (магістерського) рівня освіти знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти та освітньо-професійної програми *Філологія (германські мови): методика викладання і переклад*. Вона передбачає систематизацію, узагальнення та закріплення здобувачами теоретичних знань та практичних навиків, а також їхнє застосування для вирішення конкретного науково-прикладного завдання за обраною темою дослідження відповідно до вимог освітньо-професійної програми. Кваліфікаційна робота здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, ґрунтуючись на узагальненому матеріалі здійснених досліджень, повинна містити наукову позицію автора, його власний ракурс вирішення проблеми. Робота має відповідати вимогам нормативних документів, оригінальності, унікальності та неповторності висунутих положень. У процесі викладу тексту необхідно активно застосовувати науковий апарат, логічне мислення, аргументованість суджень, точність формулювань висновків і розроблених рекомендацій. Здійснення атестаційного контролю через підготовку і захист кваліфікаційної роботи надає

можливість студентам оволодіти загальними та спеціальними компетентностями і забезпечити нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр».

Кваліфікаційна робота повинна відповідати встановленим вимогам і має бути виконана автором самостійно на основі опрацьованого найновішого теоретичного, нормативно-правового, статистичного і практичного матеріалу, містити власні розробки, висновки і пропозиції, бути належно структурованою та технічно оформленою. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації. Роботи, механічно переписані з літературних джерел, нормативних документів, неопрацьовані і неоформлені належним чином, а також виконані шляхом копіїювання та дослівного використання тексту, ідей інших авторів без посилання на використані джерела (плагіат), до захисту не допускаються.

Тема кваліфікаційної роботи повинна бути актуальною та давати змогу адекватно використовувати як загальнонаукові, так і спеціальні методи наукового пізнання, правомірність і доцільність застосування яких повинне бути всебічно обґрунтоване у кожному конкретному випадку.

Кваліфікаційна робота магістра – це науково-дослідна робота, яку студент магістратури пише як частину своєї освітньої програми для отримання ступеня магістра. Її захистом перед екзаменаційною комісією з атестації здобувачів рівня вищої освіти «магістр» завершується курс навчання за програмою підготовки магістра.

Кваліфікаційна робота є обов'язковим складником магістерської програми та виконується всіма здобувачами рівня вищої освіти «магістр». Кваліфікаційна робота магістра має бути науково обґрунтованою та охоплювати певну тему або проблему в межах обраної галузі знань. Під час виконання кваліфікаційної роботи студенту необхідно продемонструвати свої знання, навички та здатність до самостійної роботи, проведення досліджень, аналізу результатів і формулювання висновків. Вона є завершеним науковим дослідженням теоретичного, теоретико-експериментального чи теоретико-прикладного характеру, спрямованим на самостійне рішення складних дослідницьких завдань, пов'язаних з певною науковою або науково-практичною проблематикою тієї чи іншої кафедри. Кваліфікаційні роботи виконуються англійською, німецькою або українською мовами.

Здобувачі проводять свої дослідження під керівництвом викладачів з науковими ступенями та вченими званнями. Кандидати наук, доценти мають право керувати не більше, ніж 3 кваліфікаційними роботами, професори – не більше, ніж 5 кваліфікаційними роботами.

Для проведення захисту кваліфікаційних робіт з іноземної філології щорічно наказом ректора створюється екзаменаційна комісія, яка діє протягом календарного року. Захист кваліфікаційних робіт здобувачів рівня вищої освіти «магістр» проводиться українською,

англійською або німецькою мовами.

На підставі аналізу змісту виконаної кваліфікаційної роботи і захисту її основних положень атестаційна комісія (далі – АК) оцінює рівень теоретичної, практичної підготовки випускника та приймає рішення про присвоєння здобувачеві кваліфікації за відповідним ступенем вищої освіти.

Загальні рекомендації призначені для встановлення єдиних уніфікованих вимог до кваліфікаційних робіт. Рекомендації визначають загальні вимоги підготовки та публічного захисту кваліфікаційних робіт у Західноукраїнському національному університеті. Відповідно до вимог стандартів вищої освіти, усі кваліфікаційні роботи оприлюднюються в репозитарії Західноукраїнського національного університету.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ТА ОСНОВНІ ДАТИ*

з/п	Етапи кваліфікаційної роботи	ОС «Магістр» ОПП
1	Затвердження теми кваліфікаційної роботи, ознайомлення з літературними джерелами та складання плану роботи.	Жовтень-листопад 2025 р.
2	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (1 розділ роботи).	до 01.03. 2026 р.
3	Написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (2 розділ роботи).	до 20.05.2026 р
4	Написання практичної частини кваліфікаційної роботи (3 розділ).	до 20.10. 2026 р.
5	Представлення попереднього варіанту кваліфікаційної роботи, перевірка та внесення змін керівником.	до 25.10.2026 р.
6	Опрацювання зауважень та представлення завершеного варіанту кваліфікаційної роботи. Підготовка супроводжуючих документів.	до 10.11.2026 р.

7	Перевірка кваліфікаційної роботи на оригінальність тексту.	до 15.11.2026 р.
8	Оформлення кваліфікаційної роботи та отримання допуску до захисту.	до 25.11.2026 р.
9	Подання кваліфікаційної роботи до захисту на засіданні атестаційної комісії.	до 01.12. 2026 р.

*дати орієнтовні та подані для взірця

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Відповідно до стандартів вищої освіти та згідно з навчальними планами підготовки фахівців за відповідними освітніми програмами, кваліфікаційна робота – один із видів атестації здобувачів освітнього ступеня «магістр». Через підготовку і захист кваліфікаційної роботи студент підтверджує рівень власної кваліфікації, уміння здійснювати науковий пошук і самостійно вирішувати наукові та практичні проблеми.

Метою кваліфікаційної роботи є систематизація, узагальнення, закріплення та розширення теоретичних знань, їхнє ефективне застосування для виконання науково-прикладного завдання шляхом поглибленого, комплексного опанування обраної теми та методів самостійного дослідження, демонстрації вмінь логічного і послідовного викладу дослідницького матеріалу, а також навичок практичного застосування теоретичних знань для виконання завдань відповідно до вимог освітніх програм із певної галузі знань, спеціальності.

Для досягнення мети у роботі виконуються такі завдання:

- опрацювання, систематизація, узагальнення та поглиблення теоретичних знань у контексті вирішення певних завдань;
- формулювання конкретної прикладної проблеми, що не знайшла достатнього висвітлення у наукових джерелах і потребує інноваційних підходів до розроблення комплексу взаємопов'язаних пропозицій для її вирішення;
- наукове обґрунтування інструментарію (методів, прийомів і засобів) вирішення визначеної проблеми;
- моделювання внутрішніх і зовнішніх зв'язків між явищами та процесами, що є суттєвими для виконання конкретного науково-прикладного завдання;
- формування вмотивованих і виважених висновків, рекомендацій і пропозицій на основі результатів наукових досліджень.

Тема кваліфікаційної роботи визначається здобувачем за погодженням з науковим

керівником відповідно до планової наукової тематики випускової кафедри й затверджується на засіданнях кафедри та вченої ради факультету першого семестру першого року навчання в магістратурі.

Кваліфікаційне дослідження як наукова робота зорієнтоване на:

- розширення теоретичних знань студентів з фахової гуманітарної підготовки;
- коректну систематизацію та самостійний аналіз сучасних підходів до розв'язання складних наукових питань, пов'язаних з новітньою інтерпретацією певних філологічних явищ, що є об'єктом кваліфікаційного дослідження;
- поглиблення знань студентів із суміжних наук;
- подальше удосконалення умінь та навичок самостійної роботи студентів з науковою літературою, виявлення тенденцій і закономірностей досліджуваних процесів;
- подальший розвиток умінь самостійного наукового пошуку в галузі гуманітаристики: формування умінь самостійно визначати об'єкти, завдання й етапи експериментальної частини кваліфікаційного дослідження, узагальнювати основні результати дослідження, розроблювати науково-практичні рекомендації, окреслювати перспективи подальших розвідок в обраному напрямку дослідження.

У процесі написання та захисту кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти повинен продемонструвати такі **компетентності**:

ЗК (Загальні компетентності)

- 1) Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- 2) Здатність бути критичним і самокритичним.
- 3) Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- 4) Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- 5) Здатність працювати в команді та автономно.
- 6) Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- 7) Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- 8) Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- 9) Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- 10) Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- 11) Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- 12) Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК (Спеціальні компетентності)

- 1) Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

- 2) Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.
- 3) Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
- 4) Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- 5) Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
- 6) Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- 7) Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- 8) Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
- 9) Здатність до ефективного та компетентного керування діловою комунікацією у виконанні завдань професійної діяльності.
- 10) Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.
- 11) Здатність враховувати індивідуальні особливості здобувачів у планування та реалізації освітнього процесу в закладах вищої освіти.

ПК (Професійні компетентності)

- 1) Здатність планувати і проводити навчальні заняття.
- 2) Здатність консультувати здобувачів ВО.
- 3) Здатність здійснювати керівництво практичною підготовкою здобувачів вищої освіти.
- 4) Здатність оцінювати результати навчання.
- 5) Здатність надавати зворотній зв'язок здобувачам ВО за результатами оцінювання.
- 6) Здатність розробляти та удосконалювати навчально-методичні матеріали.
- 7) Здатність керувати дослідницькою / творчою роботою здобувачів ВО (бакалаврський, магістерський рівні).
- 8) Здатність організувати особистий професійний розвиток.

ПРН (Програмні результати навчання)

- 1) Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

- 2) Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
- 3) Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
- 4) Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
- 5) Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.
- 6) Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
- 7) Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.
- 8) Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.
- 9) Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.
- 10) Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).
- 11) Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
- 12) Дотримуватися правил академічної доброчесності.
- 13) Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та на обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
- 14) Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.
- 15) Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.
- 16) Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
- 17) Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

18) Ефективно та компетентно керувати діловою комунікацією у виконанні завдань професійної діяльності.

19) Розробляти і викладати гуманітарні дисципліни у закладах вищої освіти.

20) Використовувати психолого-педагогічні методики, інструменти і технології у професійній діяльності.

ФРН (Фахові результати навчання)

1) Викладати, консультувати та керувати практичною підготовкою здобувачів вищої освіти.

2) Оцінювати результатів навчання.

3) Створювати навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів.

4) Організовувати і брати участь у заходах (освітніх, наукових, методичних, профорієнтаційних, культурно-мистецьких, спортивних).

5) Здійснювати професійний розвиток.

ЦІЛІ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Основними цілями написання кваліфікаційної роботи є:

- **Розширення та поглиблення знань з обраної теми дослідження.**

Кваліфікаційна робота дає можливість здобувачу вищої освіти розширити знання в обраній ним темі, зокрема, і на основі вже засвоєних теоретичних знань у ЗВО. Перш за все, це дозволить здобувачу сформулювати чітке уявлення про обрану тему та основні вектори дослідження. У процесі написання кваліфікаційної роботи здобувач удосконалив наявні знання щодо теоретичних засад тематики дослідження, відточить уміння проводити аналіз релевантної літератури та визначення проблемних питань, які планує вирішити у ході своєї роботи. Основною метою є поглиблення розуміння теми, формулювання гіпотези та встановлення основних принципів і підходів для вирішення питань, що вивчаються. Це дозволить здобувачу визначити контекст свого дослідження, чітко сформулювати об'єкт і предмет, а також розкрити наукову значущість обраної теми.

- **Розвиток дослідницьких навичок.** Написання кваліфікаційної роботи передбачає розвиток навичок у проведенні наукових досліджень. У процесі написання кваліфікаційної роботи здобувач зобов'язаний поглибити знання з методології дослідження, систематизувати та аналізувати актуальні літературні джерела та статистичні дані, аргументовано вибирати та застосовувати методи дослідження. Окрім того, здобувач розвиває навички самоорганізації, самостійності прийняття рішень, критичного мислення та систематизації отриманих даних. Проведення ґрунтовного дослідження дозволить йому детально опанувати вибрану тематику, використавши методи наукового аналізу, розвинути навички креативного та аналітичного мислення, що стане основою для майбутнього

успішного наукового та професійного розвитку.

- **Формування критичного мислення та навичок аналізу.** Важливою ціллю написання кваліфікаційної роботи є розвиток у здобувачів навичок об'єктивного оцінювання і критичного аналізу інформації. У процесі написання роботи здобувач вчиться критично сприймати різноманітні погляди, теорії та дані, що стосуються обраної теми дослідження. Важливим є також розвиток вміння аргументовано висловлювати свої думки, розрізняти факти від припущень та фейків, а також розуміти взаємозв'язок між різними аспектами дослідження. Написання кваліфікаційної роботи є важливим етапом у розвитку критичного мислення здобувача, оскільки він вивчає, аналізує та оцінює наукову інформацію, опираючись на здобуті знання та власну логіку. Ця навичка є важливою як для академічного, так і для професійного успіху фахівця у майбутньому.

- **Розвиток практичних навичок.** Не менш важливою ціллю є розвиток навичок застосування теоретичних знань у практичних сценаріях вирішення поставлених завдань відповідно до теми дослідження. Вагомою частиною цього процесу є робота з фаховою літературою, використання джерел інформації, аналіз конкретних ситуацій та формулювання практичних рекомендацій, чи розроблення проєкту, вироблення рішень. Через написання кваліфікаційної роботи здобувач отримує можливість удосконалити свої навички роботи з даними, вирішувати завдання, що виникають під час дослідження і вивчає можливості їх практичного застосування. Це дозволить йому стати більш кваліфікованим фахівцем, готовим до вирішення реальних завдань в обраній сфері.

- **Розвиток навичок академічного письма та публічних виступів.** Написання кваліфікаційної роботи передбачає оволодіння навичками письмового викладу матеріалу та здатності аргументовано і конкретно висловлювати власні думки і результати досліджень. У процесі дослідження здобувач вчиться структурувати свої думки, аргументувати твердження, систематизувати отриману інформацію. Таким чином, він не лише удосконалює вміння стосовно наукового письма, а й опановує норми оформлення наукових текстів, коректного цитування та використання літературних джерел. Важливою навичкою є підготовка до публічного виступу і представлення комунікаційної компетентності та підготовці до професійної взаємодії у зовнішньому середовищі.

- **Формування експертності та підготовка до професійного зростання.** Написання кваліфікаційної роботи – це усвідомлення бажання розвиватись й удосконалювати свої професійні навички для підвищення конкурентоспроможності на ринку праці. Ця ціль спрямована на покращення різноманітних аспектів, у тому числі фахову експертизу, творчий потенціал та лідерські якості. У ході написання кваліфікаційної роботи

здобувач глибше досліджує обрану тему, що сприяє розширенню його фахового світогляду та засвоєнню нових знань в обраній галузі. Також важливим елементом є розвиток аналітичних та критичних навичок, необхідних для майбутньої самостійної діяльності у професійному середовищі. Взаємодія з викладачами та експертами, аналіз отриманих результатів і вивчення новітніх тенденцій стосовно тематики дослідження сприяють професійному формуванню та допомагають здобувачеві адаптуватися до вимог сучасного ринку праці та викликів і можливостей у майбутній кар'єрі.

- **Засвоєння етичних стандартів та принципів доброчесності.** Важливим у ході написання кваліфікаційної роботи є розуміння та дотримання високих етичних стандартів та принципів доброчесності. Головною ціллю є дотримання найвищих норм і стандартів дослідницької етики, що дозволяє здобувачеві розвивати власний етичний кодекс, формувати навички доброчесності та приймати науково обґрунтовані рішення у процесі дослідження. Такий підхід сприяє високій моральній та етичній грамотності майбутнього фахівця, його готовності керуватись питаннями справедливості, суспільної відповідальності та професійної етики у майбутній кар'єрі.

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Автор кваліфікаційної роботи повинен продемонструвати вміння методологічно грамотно проводити наукове дослідження, самостійно інтерпретувати, коректно систематизувати і класифікувати його основні наукові та практичні результати, а також запропонувати аргументи на користь власної позиції щодо визначення параметрів усіх аспектів проведеного дослідження. Необхідним є також дотримання правил оформлення кваліфікаційної роботи.

1. Кваліфікаційна робота подається до екзаменаційної комісії з атестації здобувачів рівня вищої освіти «магістр» у переплетеному вигляді. Обсяг роботи англійською або німецькою мовою – 60-75 сторінок, українською мовою – 70-85 сторінок друкованого тексту (шрифт Times New Roman 14, інтервал 1,5) без урахування додатків.

2. У вступній частині кваліфікаційної роботи магістра обґрунтовуються актуальність і новизна дослідження, визначаються його об'єкт, предмет, мета, подається інформація про апробацію результатів дослідження, окреслюється методика дослідження.

3. Основний зміст кваліфікаційної роботи поділяється на теоретичну та практичну (експериментальну) частини. Теоретична частина містить аналіз сучасних підходів до розв'язання певної наукової проблеми з оперттям на новітні наукові джерела, визначається авторська позиція стосовно напрямів реалізації усіх аспектів цього дослідження. Практична частина кваліфікаційної роботи охоплює самостійний аналіз

ілюстративного матеріалу або інші практичні дії магістра, спрямовані на вивчення конкретних аспектів обраної теми магістерської роботи.

4. Текст роботи має бути чітко структурованим, з виділенням окремих частин, абзаців, з нумерацією сторінок, правильним оформленням посилань, виносів, цитат, списку використаної сучасної наукової літератури (не менше 50 джерел, переважно останніх років). Обов'язковим є використання наукової літератури іноземною мовою, що вивчається.

5. Кваліфікаційна робота магістра завершується чітко й стисло сформульованим самостійними аналітичними висновками щодо найважливіших теоретичних і практичних результатів дослідження. До того ж у роботі подається анотацію англійською (якщо робота написана українською мовою) або українською (якщо робота написана англійською мовою) обсягом до 1 сторінки, що розміщується на останніх сторінках кваліфікаційної роботи. В анотації у стислій формі зазначаються мета, цілі та матеріал дослідження, його основні результати.

6. Кожна кваліфікаційна робота обов'язково перевіряється на академічний плагіат. Контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти при виконанні кваліфікаційних робіт здійснюють наукові керівники і завідувачі кафедр, на яких виконуються кваліфікаційні роботи. Перевірка кваліфікаційних робіт на академічний плагіат проводиться за допомогою інформаційної системи Plagiarism. Кожна кваліфікаційна робота перевіряється кафедрою на академічний плагіат за допомогою визначеної інформаційної системи лише один раз. З метою уникнення порушень академічної доброчесності при підготовці студентами кваліфікаційних робіт власне здобувачі вищої освіти і їх наукові керівники протягом усього періоду написання цих робіт повинні перевіряти кваліфікаційні роботи на академічний плагіат за допомогою безплатних програм чи Інтернет-сервісів.

СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Орієнтовна структура кваліфікаційної роботи:

- титульний аркуш;
- завдання на виконання кваліфікаційної роботи;
- відгук наукового керівника;
- зовнішня рецензія (за наявності), внутрішня рецензія (із суміжної кафедри);
- анотація;
- зміст;
- перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів (за

необхідності);

- вступ;
- розділи основної частини;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Титульний аркуш кваліфікаційної роботи містить (додаток В):

- найменування міністерства, якому підпорядкований заклад вищої освіти;
- назву закладу вищої освіти, факультету (інституту) та кафедри, де виконано кваліфікаційну роботу;

- прізвище, ім'я, по батькові здобувача освітнього ступеня;
- тему кваліфікаційної роботи;
- шифр і найменування спеціальності та назву освітньо-професійної;
- освітній ступінь;
- шифр групи, прізвище, ініціали та підпис здобувача;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ініціали і підпис наукового керівника, а також консультанта (за наявності);
- відмітку про допуск до захисту, дата, прізвище, ініціали та підпис завідувача кафедри, на якій реалізується освітня програма;
- місто, рік.

Зміст подають на початку роботи. У ньому вказують назви складників роботи, послідовно наводять вступ, назви всіх розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів (якщо вони мають окремі заголовки), висновки, додатки і номери сторінок, на яких починається матеріал відповідних структурних складових роботи.

Анотацію пишуть українською й англійською мовами. Вона містить відомості про автора, назву кваліфікаційної роботи, освітній ступінь і спеціальність, за якими вона виконується, місце та рік захисту, стислий виклад змісту та результатів дослідження (додаток Д).

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів. Усі використані в роботі малопоширені умовні позначення, символи, одиниці, скорочення і терміни пояснюють у переліку, розміщеному безпосередньо після змісту, починаючи з нової сторінки. Незважаючи на наявність списку, за першої появи цих елементів у тексті роботи наводять їхнє розшифрування у круглих дужках.

Перелік друкують у дві колонки, у яких ліворуч за абеткою наводять, наприклад, скорочення, праворуч – їхнє детальне розшифрування. Якщо у роботі спеціальні терміни, скорочення символи, позначення тощо повторюються менше ніж три рази, указаний перелік не складають, а їхнє розшифрування наводять у тексті при першому згадуванні.

Вступ до кваліфікаційної роботи – невід’ємна частина роботи, у якій стисло дають власну оцінку сучасного стану аналізованої проблеми, указуючи на практично виконані/невиконані завдання, наукові підходи, що вже застосовуються у цій сфері наукових розвідок, напрацювання провідних учених і фахівців, світові тенденції та інноваційний зарубіжний досвід стосовно виконання поставлених завдань, обґрунтування доцільності здійснення такого наукового дослідження. У вступі формулюють актуальність вибраної теми, мету і завдання дослідження, об’єкт та предмет дослідження, вибрані методи, практичну значимість отриманих результатів, зазначають інформацію про апробацію результатів роботи, власні публікації. Орієнтовний обсяг вступу – 2-4 сторінки друкованого тексту.

Основна частина роботи – це її головна складова, що містить виклад сучасних відомостей і уявлень про об’єкт (предмет) дослідження або опис розробок (напрацювань), які є необхідними та достатніми для розкриття змісту проведених наукових пошуків й отриманих результатів (опис методології дослідження, характеристик і/або властивостей об’єкта (предмета) дослідження, основних принципових рішень і механізмів, що забезпечують їхню реалізацію та забезпечують комплексне виконання поставлених перед дослідником завдань). Основна частина складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. У розділах детально розглядають методика, інструментарій і техніку дослідження, узагальнюють результати.

Зміст розділів основної частини повинен точно відповідати темі роботи, її меті та завданням. Основна частина повинна містити три розділи.

Висновки до кваліфікаційної роботи загалом розміщують безпосередньо після її основної частини, починаючи з нової сторінки. У них наводять отримані особисто автором основні наукові і практичні результати, що розкривають ступінь досягнення мети та виконання завдань кваліфікаційної роботи, їхню науково-теоретичну цінність і прикладну значущість, відображають позитивні та негативні сторони запропонованих рішень і розробок, порівнюють їх із попередніми науковими здобутками, рішеннями (розробками), формулюють рекомендації щодо наукового і практичного використання одержаних результатів. Для кращого сприйняття текст висновків доцільно поділити на пункти і розміщувати в певній логічній послідовності (спочатку теоретичні результати, а потім результати практичного характеру). Висновки повинні займати приблизно 2-5 сторінок.

Список використаних джерел містить перелік джерел, із яких у роботі використано ті чи інші матеріали та на які обов'язково мають бути посилання у тексті. Цей перелік починають із нової сторінки, подаючи бібліографічні описи в порядку, за яким їх уперше згадують у тексті, або в алфавітному порядку з їхньою наскрізною нумерацією. Бібліографічні описи посилань у переліку наводять відповідно до чинних стандартів (додаток И).

Додатки повинні містити матеріал, що:

а) є необхідним для повного висвітлення проблематики дослідження, але його введення до основної частини кваліфікаційної роботи може зумовити її перевантаження інформацією, що безпосередньо не стосується обраної теми, а також порушити впорядкованість та логічність викладу тексту згаданої роботи;

б) не може бути послідовно розміщений в основній частині кваліфікаційної роботи через надмірний обсяг або способи відтворення, що призведе до порушення встановлених вимог стосовно її загального обсягу.

Таким чином, у додатках доцільно розміщувати допоміжні ілюстрації або таблиці, а також матеріали, які через великий обсяг, специфіку викладення чи форму подання не можуть бути включені до основної частини роботи (оригінали фотографій, розрахунки, інструкції, методики, схеми, опис комп'ютерних програм, первинні документи або їхні копії тощо).

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ НАД КВАЛІФІКАЦІЙНИМ ДОСЛІДЖЕННЯМ ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

№ з/п	Етап	Результати підготовки	Способи контролю
1	Формулювання та затвердження теми наукового дослідження з урахуванням його актуальності, новизни, теоретичної значущості та інтересів здобувача..	Окреслення мети, завдань. Визначення мети й актуальності випускної роботи.	узгодження з науковим керівником

2	Добір і вивчення літературних джерел, методичних матеріалів.	Формування робочого списку джерел для висвітлення теми з урахуванням актуальних вимог до оформлення бібліографії.	обговорення з науковим керівником
3	Розробка плану написання.	Написання орієнтовного плану дослідження із зазначенням підрозділів і підпунктів.	узгодження з науковим керівником
4	Збір, обробка та аналіз матеріалу відповідно до теми дослідження..	Зібраний для написання роботи матеріал, що відповідає темі, меті та завданням дослідження	консультація з науковим керівником
5	Написання й оформлення випускної роботи.	Робота над розділом 1. Робота над розділом 2. Робота над розділом 3.	перевірка та коригування науковим керівником
6	Редагування вступу.	Редагування вступної частини відповідно до результатів здійсненої роботи та використаних методів дослідження.	перевірка науковим керівником
7	Робота над висновками.	Формулювання та редагування загальних висновків.	узгодження з науковим керівником

8	Упорядкування бібліографії та уніфікація оформлення всіх складників випускної роботи.	Складання списку використаної літератури відповідно до чинних стандартів. Оформлення бібліографічних посилань, перевірка дотримання всіх вимог, що висуваються до оформлення роботи.	перевірка науковим керівником
9	Підготовка супровідної документації до захисту.	Заповнення декларації доброчесності, підготовка анотацій роботи українською та англійською мовами, подання роботи на рецензування.	подання на перевірку науковому керівнику
10	Підготовка до захисту і захист кваліфікаційної роботи.	Підготовка тексту виступу на захист випускної роботи, а також комп'ютерної презентації для супроводу наукової промови.	узгодження складників промови та презентації з науковим керівником

Вибір теми кваліфікаційної роботи

Підготовку до написання кваліфікаційної роботи починають із вибору теми. Своєчасний та обґрунтований вибір теми кваліфікаційної роботи значною мірою визначає процес подальшої ефективної діяльності.

Здобувач самостійно вибирає будь-яку із запропонованого кафедрою переліку тем досліджень відповідної професійної проблематики. При цьому доцільно враховувати актуальність й обізнаність здобувача з темою, майбутній фах і рівень підготовки здобувача; наявність у нього достатньої науково-теоретичної та інформаційно-фактологічної бази;

можливість отримання практичного результату, ефективного для різноманітних галузей науки; власні уподобання, наукові інтереси тощо.

За бажанням здобувач може запропонувати власну тему кваліфікаційної роботи. Вибираючи тему наукової роботи, варто мати на увазі, що дослідження за комплексними (абстрактними) темами часто бувають поверхневими та недостатньо самостійними. Натомість вузькоспеціалізовану тему опрацьовують детальніше та ґрунтовніше.

Важливим чинником вдалого вибору теми для здобувача є глибоке усвідомлення проблеми дослідження, її осмислення й обґрунтування. При цьому потрібно виокремлювати три етапи у виборі проблеми: її формулювання та окреслення очікуваного результату; детальна структуризація проблеми, тобто виокремлення у межах теми підтем і дослідницьких питань; визначення актуальності, значущості проблеми для науки та практики.

Формулювання теми повинно бути лаконічним і відповідати обраній спеціальності, розкривати суть актуальної наукової проблеми.

Для більшої конкретизації іноді до назви доречно додати невеликий (4-6 слів) уточнюючий підзаголовок через двокрапку або в дужках. Зокрема, це стосується робіт, що висвітлюють вузькоспеціалізовані теми. Формулювання тем таких робіт повинно бути конкретним й аргументованим.

Визначившись із темою кваліфікаційної роботи, здобувач подає на ім'я завідувача кафедри, де реалізується освітня програма, заяву, у якій вказує: обрану тему для дослідження; коротке обґрунтування вибору теми; побажання щодо призначення наукового керівника («науковим керівником прошу призначити ...») (додаток А).

Завідувач кафедри, у свою чергу, відповідно до поданих заяв розподіляє теми і їхніх виконавців за науковими керівниками, ураховуючи побажання студентів про призначення керівника, фах і наукові інтереси професорсько- викладацького складу відповідної кафедри. Після цього виконавці кваліфікаційних робіт уточнюють та узгоджують із науковими керівниками остаточний варіант теми роботи, план дослідження та їхнє обґрунтування. Підготовлені належним чином матеріали подають на кафедру для обговорення й погодження. Після усунення зауважень тему і план роботи затверджують на засіданні кафедри, а керівник дає здобувачеві завдання за встановленою формою. У завданні наводять перелік етапів і послідовність виконання дослідження із зазначенням термінів подання матеріалів науковому керівникові. Кожен виконавець кваліфікаційної роботи зобов'язаний чітко дотримуватися поетапного графіку її виконання згідно з отриманим завданням (додаток Б).

Наступним етапом після затвердження теми та плану кваліфікаційної роботи є добір

необхідних джерел інформації для її написання.

Підбір інформаційного матеріалу

Успішне написання кваліфікаційної роботи багато у чому залежить від продуманості, цілеспрямованості здійсненої підготовчої роботи. Обравши тему, здобувач повинен чітко уявити мету свого дослідження, послідовність його написання, підібрати відповідну наукову і навчальну літературу, електронні джерела, інформаційні ресурси та емпіричний матеріал. Виходячи з обраної проблематики, здобувач самостійно добирає необхідний інформаційний матеріал.

Окрім того, здобувач повинен детально вивчити матеріали за проблематикою дослідження у монографіях, збірниках наукових праць, депонованих наукових звітах, статтях у періодичних наукових фахових українських і зарубіжних виданнях, включаючи електронні інтернет-видання, сучасних підручниках і навчальних посібниках, особливу увагу приділивши публікаціям за останні 3-5 років.

Не допускається виконання кваліфікаційної роботи тільки за матеріалами навчальних і навчально-методичних видань (без опрацювання публікацій і досліджень науковців та фахівців-практиків). Оскільки кваліфікаційна робота – це креативне наукове дослідження, то основними джерелами для її написання мають бути сучасні наукові публікації, творчо опрацьовані автором.

Для пошуку необхідного матеріалу здобувачеві також доцільно скористатися електронними картотеками та предметно-тематичними каталогами публічних національних і зарубіжних бібліотек, відомих закладів вищої освіти, включаючи бібліотеку ім. Л. Каніщенка Західноукраїнського національного університету.

Опрацювання інформаційних джерел

Вивчення та опрацювання джерел інформації за обраною темою варто розпочинати із загальних фундаментальних робіт, щоб мати уявлення про основні питання, близькі до теми кваліфікаційної роботи, а потім поступово звужувати пошук, відбираючи нові видання спеціальної літератури та публікації, присвячені суто досліджуваній проблематиці.

Етапи вивчення наукових джерел інформації можна поділити на:

- загальне ознайомлення з можливими підходами та способами вирішення наукової проблеми;
- побіжний перегляд відібраних джерел і систематизація їхнього тексту відповідно до змісту роботи та встановленої черговості вивчення й опрацювання;
- прочитання матеріалу за послідовністю його подання у роботі;
- вибіркове прочитання окремих частин;

- виписування потрібного матеріалу для формування тексту роботи;
- критичне оцінювання записаного, редагування та чистовий запис як фрагменту тексту кваліфікаційної роботи.

Під час опрацювання джерел доцільно відбирати лише наукові факти, що відображають об'єктивні властивості процесів та явищ: новизну, точність, об'єктивність і достовірність. Варто відбирати найавторитетніші джерела, що містять останні дані, точно вказувати, звідки взято матеріал.

Огляд інформаційних джерел дає можливість виявити професійну компетентність дослідника, його особистий внесок у розробку теми порівняно з уже наявними дослідженнями. Вивчення інформації на паперових і електронних носіях здійснюють не для запозичення матеріалу, а для обдумування знайденої інформації та вироблення власної концепції, що може стати самостійною публікацією, ідеєю, пропозицією автора.

Робота над планом наукового дослідження

План є обов'язковим і надзвичайно важливим атрибутом майбутньої кваліфікаційної роботи. Він повинен розкривати зміст, обґрунтовувати напрями вирішення поставлених завдань. Підготовка до складання плану розпочинається у процесі ознайомлення з основними джерелами за темою дослідження.

План складають після опрацювання наукової та навчальної літератури, погоджують з науковим керівником, коригують при потребі та затверджують.

При складанні плану роботи здобувачеві необхідно добре продумати назви кожного розділу та підрозділу таким чином, щоб матеріал кваліфікаційної роботи був взаємопов'язаним і поданим у логічній послідовності. Якісно складений план сприяє правильному та цілеспрямованому вивченню джерел інформації, пошуку й опрацюванню емпіричного і фактологічного матеріалу.

План роботи повинен обов'язково містити вступ, назви розділів та висновки. У межах кожного розділу необхідно виділити окремі підрозділи.

На цьому підготовчий період виконання кваліфікаційної роботи завершується та розпочинається основний етап – написання тексту.

Підготовка тексту кваліфікаційної роботи

Будь-яка кваліфікаційна робота має свої характерні риси, зумовлені специфікою галузі, своєрідністю теми, об'єкта та предмета дослідження, структурою роботи, повнотою джерел інформації, ґрунтовністю знань виконавця, навичками та вміннями висвітлювати теоретичні та практичні питання. Водночас кожна кваліфікаційна робота має вибудовуватися за типовою (стандартною) схемою на основі єдиних методичних рекомендацій, що віддзеркалюють сучасний рівень вимог до завершальної стадії підготовки фахівця.

Основним змістом кваліфікаційної роботи є пізнання сутності наукових категорій і понять, явищ і процесів, що досліджуються, методології їхньої організації в сучасних умовах, аналізу ефективності функціонування та напрямів удосконалення вказаних явищ і процесів відповідно до вимог здійснюваних реформ і змін. Для забезпечення досягнення цієї мети вона має відповідати встановленим стандартам і певним принципам. Серед них можна відокремити такі:

Науковий рівень кваліфікаційного дослідження. На основі ґрунтовного опрацювання достатньої кількості наукових джерел, детального аналізу та критичної оцінки поглядів різних науковців і практиків на досліджувану проблему здобувач повинен продемонструвати своє вміння відстежувати та розкривати сутність досліджуваних категорій і понять, особливостей та тенденцій розвитку явищ і процесів суспільного життя. При цьому варто дотримуватись вимог до формування списку використаних джерел та відображати за текстом застосований науковий апарат (посилатись на джерела).

Аналітичний рівень. Зібраний, систематизований, проаналізований автором фактологічний і статистичний матеріал необхідно подавати у роботі в текстовій її частині у вигляді аналітичних таблиць, діаграм, графіків або виносити у додатки до кваліфікаційної роботи.

Презентація результатів дослідження здійснюється у формі виступу на публічному захисті в АК із використанням слайдів і роздаткового матеріалу, відповідей на запитання й участі у дискусії. Підготовка до публічного захисту кваліфікаційної роботи здійснюється за місяць до визначеної дати. Зібраний матеріал потрібно викладати у логічній послідовності, переходячи від простого (одиночного) до складного (загального). Характерною ознакою наукового тексту є його цілісність, завершеність, логічна послідовність викладу.

Можливими функціонально-синтактичними засобами вираження логічних зв'язків у кваліфікаційній роботі є:

- засоби, що вказують на послідовність (*насамперед, перш за все, спочатку, отже, по-перше, по-друге* і т. ін.);
- засоби переходу від однієї думки до іншої (*раніше ніж ..., доцільно з'ясувати..., зупинитись на..., доцільно розглянути..., перейдемо до... тощо*);
- засоби причинно-наслідкового зв'язку (*крім того, таким чином, тому, відповідно до цього тощо*);
- засоби заперечення (*у той час як, попри те, незважаючи на, проте, однак, але тощо*);
- засоби для висновування, резюмування (*підсумовуючи, отже, таким чином, вищесказане дає підстави, варто зазначити... тощо*).

Суттєвою вимогою до кваліфікаційної роботи є її відповідність особливостям наукового стилю викладу тексту. Виклад матеріалу здійснюють від третьої особи (автор вважає..., на думку автора...), займенник «я» у словосполученнях замінюють займенником «ми» (*ми вважаємо, ми переконані, з нашої точки зору, на нашу думку, на наш погляд* тощо).

При побудові таблиць необхідно зібрати емпірично-фактологічний матеріал і статистичні дані за достатньо тривалий період (3-5 років і більше). Систематизацію цифрового матеріалу здійснюють з урахуванням його хронології. Формуючи таблиці і діаграми, здобувач повинен продемонструвати набуті навички застосування різноманітних методів аналізу, діагностики, моделювання, оптимізації, планування, порівняння та прогнозування різних процесів, виявлення позитивних і негативних тенденцій, вміння оцінювати ефекти та ризики тощо. В оформленні таблиць, рисунків, іншого ілюстративного матеріалу, додатків потрібно дотримуватись установлених стандартних вимог.

Ілюстративний рівень. Автору кваліфікаційної роботи необхідно продемонструвати вміння систематизувати результати теоретичних досліджень, подавати їх у вигляді схем, використовувати графічний метод наочного відображення результатів емпіричних досліджень.

Фаховий рівень. Здійснена кваліфікаційна робота повинна відповідати освітньо-професійній програмі спеціальності, демонструвати високий рівень професійних знань і навичок автора-здобувача, оволодіння спеціальною фаховою термінологією, знання законодавчо-нормативної бази, вміння аналізувати явища та процеси, виявляти проблеми та аргументувати пропозиції щодо їхнього вирішення.

Новизна та обґрунтованість пропозицій. Рівень кваліфікаційної роботи оцінюють за позиціями новизни, кількістю та обґрунтованістю пропозицій автора щодо вирішення проблем і поставлених у роботі завдань, розробленням проєкту.

Апробація результатів дослідження. Важливою вимогою до кваліфікаційних робіт є апробація результатів проведеного дослідження, що здійснюється шляхом участі здобувачів у наукових конференціях, роботі круглих столів, конкурсах студентських наукових робіт, наукових конференціях, у формі виступів на засіданнях наукового гуртка, оформленні наукових звітів, публікації матеріалів дослідження у наукових збірниках і виданнях.

ФОРМАТУВАННЯ ТА СТИЛЬ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги

Кваліфікаційна робота – це рукопис, оформлення якого має здійснюватися відповідно

до встановлених стандартів і чинних вимог. Кваліфікаційну роботу оформляють на аркушах формату А4 (210×297 мм). За необхідності допускається використання аркушів формату А3 (297×420 мм). Друк виконують за допомогою комп'ютерної техніки з одного боку аркуша білого паперу з розрахунку не більше, ніж 30 рядків на сторінці, за умови рівномірного її заповнення та з висотою літер і цифр не менше, ніж 1,8 мм. Набір тексту роботи має виконуватися на комп'ютері з використанням текстового редактора (шрифт Times New Roman, кегль (розмір) 14 з міжрядковим інтервалом 1,5).

Текст роботи слід друкувати з урахуванням таких розмірів берегів: лівий – 25 мм, верхній і нижній – 20 мм, правий – 15 мм. При цьому необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності й чіткості зображення, а всі лінії, літери, цифри і знаки повинні бути однаково забарвленими впродовж усієї роботи. Окремі слова, формули, знаки, що їх вписують у надрукований текст, мають бути чорного кольору, а щільність вписаного тексту – максимально наближатися до щільності основного зображення. Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти шляхом підчищення або зафарбовування коректором і нанесення на тому ж місці або між рядками виправленого зображення від руки. Виправлене має бути чорного кольору.

Структурні елементи «ЗМІСТ», «АНОТАЦІЯ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» не нумерують, а їхні назви виконують роль заголовків у кваліфікаційному дослідженні. Кожний структурний елемент, а також розділ починають із нової сторінки, у кінці їх назв крапка не ставиться.

Розділи і підрозділи повинні мати заголовки, а для пунктів і підпунктів вони не обов'язкові. Заголовки розділів та інших структурних елементів роботи слід розташовувати посередині рядка і друкувати напівжирним шрифтом великими літерами без підкреслень та крапки вкінці.

Приклад:

РОЗДІЛ 1

РЕАЛІЇ ЯК ЕТНОКУЛЬТУРНА ЛЕКСИКА

Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів потрібно починати з абзацного відступу та друкувати напівжирним шрифтом маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки вкінці.

Приклад:
1.1. Зміст поняття «реалії»

Якщо заголовок складається з двох і більше речень, то їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку розділів не допускається. Відстань між заголовком і наступним чи попереднім текстом має бути не менше, ніж два рядки. Відстань між основами рядків заголовка, а також між двома заголовками має відповідати міжрядковому інтервалу 1,5. Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Абзацний відступ має бути однаковим упродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам (1.25 мм).

Сторінки роботи нумерують арабськими цифрами із застосуванням наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляють у її правому верхньому куті без крапки вкінці. Титульний аркуш вносять до загальної нумерації сторінок роботи, але сам номер не проставляють. Ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих сторінках, теж ураховують до загальної нумерації сторінок.

Розділи, підрозділи, пункти, підпункти роботи нумерують арабськими цифрами. Розділи повинні мати порядкову нумерацію в межах роботи і позначатися арабськими цифрами без крапки, наприклад, 1, 2, 3 і т. д. Підрозділи – порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, що відокремлюється крапкою. Після номера підрозділу ставлять крапку, наприклад, 1.1., 1.2. і т. д. Пункти повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з номера розділу, порядкового номера підрозділу та порядкового номера пункту, відокремлених крапкою. Після номера пункту ставлять крапку, наприклад, 1.1.1., 1.1.2. і т. д. Номер підпункту складається з номера розділу, порядкового номера підрозділу, порядкового номера пункту і порядкового номера підпункту, що відокремлюється крапкою, наприклад, 1.1.1.1., 1.1.1.2., 1.1.1.3. і т. д. Після номера підпункту ставлять крапку.

Оформлення текстового матеріалу

Текстовий матеріал кваліфікаційної роботи подається у різних формах. До нього (крім розглянутих вище елементів) належать складні числівники, літерні позначення, цитати, посилання, переліки і т. ін., тобто те, що при оформленні потребує знання особливих техніко-орфографічних правил. У роботі, як правило, використовується цифрова та словесно-цифрова форми запису інформації.

У кваліфікаційних роботах часто використовуються скорочення: літерні аббревіатури;

складноскорочені слова, умовні скорочення за початковими літерами слів, умовні скорочення за частинами слів та початковими літерами.

Літерні аббревіатури складаються з перших (початкових) літер повних найменувань (наприклад, США, ЄС тощо). Якщо використовуються не загальноприйняті аббревіатури та/або запропоновані автором, то при першому згадуванні вони вказуються у круглих дужках після повної назви і надалі вживаються у тексті без розшифрування чи подаються у переліку умовних позначень перед вступом.

Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації у межах розділу, за винятком тих, що наведені у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад: таблиця 2.1 – перша таблиця у другому розділі.

Таблиця має мати лаконічну назву, що відображає зміст таблиці. Її друкують малими літерами (крім першої великої) і розміщують над таблицею.

У кваліфікаційних роботах можна використовувати спрощені таблиці, що містять бічні заголовки й один чи два стовпці, наприклад:

Американські реалії.....	45
Англійські реалії.....	18
Шотландські реалії.....	20
Інші реалії	3
Всього.....	86

Загальні вимоги до цитування:

1. Текст цитати починається і закінчується лапками, наводиться дослівно, тобто у тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання.

2. Пряме цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та перефразувань думок автора. Пропускати слова та речення у цитаті дозволяється, але без зміни авторського тексту. На місці пропущених фрагментів тексту цитати ставиться три крапки.

3. Кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

4. При непрямому цитуванні (переказуванні думок інших авторів своїми словами) потрібно бути максимально точним і коректним, посилатися на джерело.

Посилання на цитовані джерела у тексті кваліфікаційної роботи позначають порядковим номером у списку використаних джерел, виділеним квадратними дужками,

наприклад: «у роботах [1-7]». При цитуванні або використанні цифрових даних чи іншого матеріалу в посиланні, крім порядкового номера джерела, через кому вказують сторінку [7, с. 18]. При посиланні на декілька джерел між їхніми номерами ставиться крапка з комою [15, с. 145-146; 34, с. 321].

Оформлення додатків

Додатки, як продовження роботи, оформляють на її наступних сторінках або у вигляді окремої частини, розташовуючи їх у порядку появи посилань на них у тексті. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Заголовок розташовують у верхній частині аркуша симетрично до тексту сторінки. Він пишеться з великої букви. Праворуч над заголовком малими літерами з першої великої друкують слово «Додаток __» і велику літеру, що позначає його номер, наприклад: «Додаток А». Додатки позначають послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Ґ, Є, І, Ї, Й, наприклад, додаток А, додаток Б і т. д. якщо він один, то позначається як додаток А. Додатки повинні мати спільну з попереднім текстом наскрізну нумерацію сторінок.

У додатках надано зрізці оформлення документів, що подаються при захисті кваліфікаційної роботи:

Додаток Б містить зрізці оформлення завдання для кваліфікаційної роботи.

Додаток Г – зрізці відгуку наукового керівника.

Додаток Д – зрізці рецензії.

Порядок проведення перевірки кваліфікаційних робіт на дотримання норм академічної доброчесності

ЗУНУ впродовж тривалого часу активно впроваджує у життя принципи академічної доброчесності. В університеті вибудована ціла система внутрішніх положень, що регулюють цю проблему. Законодавчою основою цієї системи є

«Положення про Національний репозитарій академічних текстів» (Постанова КМУ від 19 липня 2017 р. № 541), «Перелік внутрішніх положень ЗУНУ, що регулюють питання академічної доброчесності:

- «Порядок проведення перевірки на ознаки схожості за допомогою сервісу Unicheck» (Рішення ВР ЗУНУ від 30.08.2023 р., протокол № 1);

Процедура перевірки кваліфікаційних робіт на наявність ознак плагіату передбачає наявність таких елементів:

- академічні тексти, що надаються для перевірки на виявлення збігів/ідентичності/схожості текстів, повинні бути представлені у форматі *.pdf з можливістю пошуку по тексту та/або *.doc, *.docx;

- перевірку кваліфікаційних робіт на ознаки схожості здійснює комісія зі сприяння академічної доброчесності в ЗУНУ та відповідальні особи;
- кваліфікаційні роботи передаються на перевірку кафедрами згідно з актом передачі робіт не пізніше ніж за 14 днів до дати запланованого захисту роботи;
- за результатами перевірки генерується звіт подібності та надсилається на кафедру для подальшого прийняття рішення щодо допуску роботи до захисту;
- час на перевірку роботи не може перевищувати трьох робочих днів;
- робота допускається до захисту за умови, що дотримано визначених параметрів стосовно рівня унікальності тексту, поданого на перевірку (див. додаток 3).

ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Оцінювання рівня якості підготовки здобувача і здобутої ним вищої освіти здійснюють члени атестаційної комісії на основі принципів об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності, диференційованого та компетентнісного підходу, відповідно до критеріїв оцінювання набутих загальних і професійних компетентностей та шкали оцінювання, застосовуючи форми і методи діагностики.

Об'єктом оцінювання є сукупність знань, умінь і навичок, набутих компетентностей, відтворених у процесі виконання і захисту кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота, як об'єкт оцінювання, має продемонструвати вміння:

- працювати з інформаційними джерелами (законодавчими і нормативними документами, науковою літературою, у т. ч. виданою іноземними мовами, інтернет-матеріалами і даними статистичної та фінансової звітності);
- викладати матеріал логічно та аргументовано;
- використовувати статистичні методи аналізу досліджуваної проблеми;
- застосовувати сучасні наукові методи для проведення емпіричних досліджень;
- використовувати набуті знання для висловлення пропозицій та обґрунтування рекомендацій щодо предмета дослідження;
- формулювати наукову новизну і практичну значимість роботи;
- узагальнювати результати, робити висновки і формулювати рекомендації щодо проведення подальших досліджень.

Критеріями оцінювання кваліфікаційної роботи є:

- чіткість, повнота і послідовність розкриття кожного пункту плану і теми роботи загалом;
- науковість стилю викладення;
- відсутність орфографічних і синтаксичних помилок;
- правильність оформлення роботи відповідно до встановлених вимог (при значних відхиленнях остання робота може бути недопущена до захисту або це суттєво вплине на загальну оцінку).

Шкала оцінювання кваліфікаційної роботи

Оцінка «Відмінно» А (90-100 балів)
Відмінна кваліфікаційна робота характеризується такими ознаками: – тема повністю розкрита; – зосереджується на дослідницькому питанні, яке стосується наукової літератури; – включає критичний і всебічний огляд відповідної літератури; – якщо це відповідає досліджуваному питанню, аргумент підтверджується доведеннями, зібраними та проаналізованими за допомогою надійних методів і процедур; – послідовна та переконлива аргументація викладених суджень; – виявлено певну оригінальність, креативність та/або винахідливість; – чітко структуровано роботу та доступно викладено; – дуже мало помилок, якщо вони є.
Оцінка «Добре» В (85-89 балів)
Дуже хороша кваліфікаційна робота, що характеризується такими ознаками: – тема достатньо повно розкрита; – зазвичай фокусується на дослідницькому питанні, що стосується наукової літератури; – огляд літератури в основному всебічний і демонструє достатній ступінь критичного судження; – деякі недоліки в методах, за допомогою яких збираються та аналізуються докази (якщо вони відповідають досліджуваному питанню), але вони все ще загалом обґрунтовані; – послідовна та переконлива аргументація викладених суджень; – менший ступінь оригінальності, креативності та/або винахідливості присутній; – загалом чітка структура та письмове вираження; – можливі несуттєві помилки.
Оцінка «Добре» С (75-84 бали)

Хороша кваліфікаційна робота, що характеризується такими ознаками: – тема загалом розкрита; – вирішує дослідницьке питання, але може бути дещо відірваною від наукової літератури, і/або може значною мірою відійти від дослідницького питання; – огляд літератури є, але він дещо обмежений за обсягом і/або не має критичного розуміння; – значні недоліки в методах збору та аналізу доказів (якщо вони відповідають досліджуваному питанню); – наявна аргументація викладених суджень, але вона може бути нечіткою та/або частково необґрунтованою; – незначна оригінальність, креативність та/або винахідливість; – структура та/або письмове вираження дещо нечіткі; – присутні серйозні помилки.
Оцінка «Задовільно» D (65-74 бали)
Задовільна кваліфікаційна робота, що характеризується такими ознаками: – тема загалом розкрита; – слабо сфокусована і/або значно відхиляється від дослідницького питання; – є основний огляд літератури, але він дуже обмежений за обсягом і/або не містить будь-якого критичного розуміння; – наявні серйозні недоліки у методах збору та аналізу доказів (якщо вони відповідають досліджуваному питанню); 54– аргументація викладених суджень присутня, але, як правило, розпливчаста і/або необґрунтована; – незначна оригінальність, креативність та/або винахідливість; – структура та/або письмове вираження часто нечіткі; – присутні серйозні помилки.
Оцінка «Задовільно» E (60-64 бали)
Слабка кваліфікаційна робота, що характеризується такими ознаками: – тема розкрита, проте слабо; – огляд літератури дуже обмежений за обсягом і/або не містить будь-якого критичного розуміння теоретичної літератури; – надзвичайно нецілеспрямована і/або непослідовна; – слабка аргументація суджень; – повна відсутність структури та/або письмове вираження є незрозумілим.
Оцінка «Незадовільно» FX (35-59)
Дуже слабка кваліфікаційна робота, що характеризується такими ознаками: – тема не розкрита; – надзвичайно нецілеспрямована і/або непослідовна; – відсутність залучення до теоретичної літератури; – слабка, або навіть відсутня аргументація суджень; – повна відсутність структури та/або письмового вираження
Оцінка «Незадовільно» F (0-34)
– відсутність будь-яких позитивних якостей

Результати захисту кваліфікаційної роботи визначаються оцінками: **"відмінно",**

"добре", "задовільно", "незадовільно" за національною шкалою оцінювання та відповідною кількістю балів за шкалою ЄКТС:

Рейтинговий бал за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
75-81	C	
66-74	D	Задовільно
60-65	E	
0-59	F	Незадовільно

Кваліфікаційна робота з ознаками плагіату, за рішенням атестаційної комісії, не розглядається, натомість виставляється незадовільна оцінка.

Оцінюючи кваліфікаційну роботу, атестаційна комісія враховує наукову новизну, якість наукового дослідження, практичну значущість, відповідність оформлення встановленим вимогам, уміння захистити сформульовані положення та висновки на засіданні АК.

Рішення щодо підсумкової оцінки приймається більшістю голосів членів АК за результатами публічного захисту з урахуванням висновків наукового керівника та рекомендацій рецензії.

При рівній кількості голосів, у випадку спірної оцінки, перевага віддається оцінці голови АК.

У випадках, коли захист кваліфікаційної роботи визнано незадовільним, комісія вирішує чи може здобувач подати повторно ту ж роботу після доопрацювання й усунення недоліків, чи йому необхідно опрацювати іншу тему.

ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ (ПОПЕРЕДНЬОГО ТА ОСНОВНОГО) КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Відповідно до етапів, визначених календарним графіком, здобувач повинен подавати роботу частинами на перегляд науковому керівникові, а в установлений графіком кінцевий термін – завершену кваліфікаційну роботу для отримання письмового відгуку. У випадку позитивного відгуку наукового керівника кваліфікаційна робота допускається до попереднього захисту (заслуховування на кафедрі). Якщо науковим керівником дана негативна оцінка, це питання розглядається на засіданні кафедри за участю наукового керівника і здобувача.

Попередній захист кваліфікаційної роботи дозволяє реально оцінити рівень її підготовки здобувачем. З цією метою завідувач кафедри призначає комісію в складі 2-3 працівників кафедри, що її очолює гарант відповідної освітньої програми. *Дата проведення попереднього захисту встановлюється кафедрою.*

На попередній захист у здобувача повинна бути готова кваліфікаційна робота і розпочато збір супровідних документів:

- завдання на кваліфікаційну роботу;
- зовнішньої рецензії, завіреної печаткою організації, або внутрішньої рецензії (із суміжної кафедри);
- відгуку наукового керівника;
- анотації українською та англійською мовами;
- результатів перевірки роботи на оригінальність тексту.

Для допуску до захисту здобувачеві освітнього ступеня «магістр» необхідно опублікувати щонайменше дві тези виступів на наукових конференціях.

Після детального ознайомлення з ходом виконання кваліфікаційної роботи комісія робить висновок про якість проведеної студентом роботи, висловлює зауваження щодо доопрацювання та дає відповідні рекомендації. Звіт комісії розглядається на засіданні кафедри, на якому також приймається рішення щодо здобувачів, котрі не пройшли або не з'явилися на попередній захист.

Зброшурована кваліфікаційна робота після попереднього захисту подається завідувачу кафедри (за 5 днів до захисту), який приймає остаточне рішення щодо захисту кваліфікаційної роботи в атестаційній комісії. Якщо завідувач кафедрою вважає за неможливе допустити кваліфікаційну роботу до захисту через її незадовільну якість, це рішення оформляється протоколом засідання кафедри і подається на затвердження декану факультету та ректору.

Списки студентів, які допущені до захисту кваліфікаційних робіт, подаються АК, склад якої затверджується ректором університету.

Захист кваліфікаційної роботи проводиться на публічному відкритому засіданні атестаційної комісії у терміни, визначені навчальними планами, і згідно з графіком, що затверджується ректором університету.

На захисті здобувач повинен продемонструвати свій кваліфікаційний та професійний рівень, володіння методами логічного і статистичного аналізу досліджуваних проблем, здатність до самостійної наукової праці, уміння чітко і доступно викладати висновки.

Процес захисту кваліфікаційної роботи складається з таких етапів:

1–й етап – оголошення голови АК про захист дослідження, вказуючи його тему,

прізвище, ім'я та по батькові здобувача, наявність необхідних документів;

2-й етап – повідомлення здобувача про основні результати наукового дослідження (8-10 хвилин);

3-й етап – відповіді здобувача на запитання членів АК;

4-й етап – виступ наукового керівника, який розкриває ставлення студента до виконання кваліфікаційної роботи.

До захисту роботи здобувач повинен підготувати доповідь і презентацію, створену засобами *MS Power Point* (обсягом не менше 10 слайдів).

Структура презентації:

I. На першому слайді доповіді висвітлюється тема кваліфікаційної роботи, ППП студента, ППП, науковий ступінь і наукове звання керівника кваліфікаційної роботи.

II. На другому-четвертому слайдах подається мета, завдання дослідження, його об'єкт і предмет.

III. На наступних слайдах послідовно розкривається зміст кваліфікаційної роботи, переважно в таблицях, рисунках, формулах, із мінімальним використанням тексту. При створенні презентації основна увага приділяється обґрунтуванню поданих пропозицій.

Кожен слайд має бути пронумерований.

У доповіді здобувач висвітлює актуальність, мету і завдання кваліфікаційної роботи, коротко характеризує її основний зміст, методику і результати проведених досліджень, оголошує висновки та пропозиції. Читати доповідь під час захисту не рекомендується. Здобувач повинен вільно висловлювати свої думки, лише інколи послуговуючись друкованим текстом.

Якщо захист кваліфікаційної роботи не відповідає вимогам рівня атестації, комісія ухвалює рішення про те, що здобувач освіти не пройшов атестацію, що відображається у протоколі засідання.

Здобувачі вищої освіти, які не захистили кваліфікаційну роботу у зв'язку з неявкою без поважних причин або отриманням незадовільної оцінки, мають право за окремим договором про надання освітніх послуг на повторну (з наступного навчального року) підсумкову атестацію протягом трьох років після відрахування із закладу вищої освіти.

НАСЛІДКИ ПОРУШЕННЯ ВИМОГ СТОСОВНО НАПИСАННЯ ЧИ ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Відсутність інтеракції з науковим керівником

Написані розділи та підрозділи роботи повинні надаватися науковому керівникові для ознайомлення у терміни, визначені у календарному плані-графіку виконання кваліфікаційної

роботи.

Факти ігнорування здобувачем співпраці із науковим керівником і ненадання ним структурних частин роботи фіксуються у протоколах засідань кафедри, на яких ці питання розглядаються.

Несвоєчасне подання кваліфікаційної роботи на кафедру

Якщо завершена, належним чином оформлена та прошита кваліфікаційна робота не буде подана науковому керівнику у термін, визначений у календарному плані-графіку, або буде подана пізніше, ніж за 5 днів до дати здачі роботи на кафедру, то така кваліфікаційна робота вважається поданою невчасно і не допускається до рецензування. Факт несвоєчасного подання здобувачем роботи науковому керівникові фіксується у протоколі засідання кафедри.

Рішення про недопущення до захисту кваліфікаційних робіт здобувачів, які не виконали календарний план-графік і не подали у встановлений термін підготовлену до захисту кваліфікаційну роботу, приймається кафедрою, відповідальною за реалізацію освітньої програми.

Робота не відповідає визначеним вимогам

Якщо у визначені вище терміни робота науковому керівникові подана, але не відповідає вимогам щодо змісту чи форми кваліфікаційної роботи, то науковий керівник не повертає роботу на доопрацювання, а пише негативний відгук із детальним обґрунтуванням у ньому того, які саме змістовні чи формальні вимоги не дотримані. Кваліфікаційна робота із негативним відгуком не передається на рецензування і не допускається до захисту.

Якщо ж робота із позитивним відгуком наукового керівника надійшла своєчасно до рецензента, однак останній виявив, що робота не відповідає визначеним вимогам щодо змісту чи форми роботи, то рецензент пише рецензію на роботу, оцінюючи її негативно. Така робота допускається до захисту перед АК, що з урахуванням особистого ознайомлення членів комісії з роботою, беручи до уваги оцінку рецензента та її захист здобувачем, приймає рішення про оцінку більшістю голосів від складу комісії.

Плагіат

Якщо у кваліфікаційній роботі виявлено науковим керівником, рецензентом чи членом АК плагіат, то залежно від того, на якому етапі було його виявлено: на таку роботу пишеться негативний відгук науковим керівником із недопущенням роботи до захисту перед АК, або негативна рецензія рецензентом, або робота оцінюється незадовільно АК (якщо плагіат виявлено у ході захисту роботи).

Захист кваліфікаційної роботи на незадовільну оцінку

Здобувачеві, який отримав незадовільну оцінку за захист кваліфікаційної роботи перед

АК, не присвоюється ступінь вищої освіти «магістр» та кваліфікація, не видається диплом, його відраховують з університету з видачею академічної довідки встановленого зразка. У таких випадках АК приймає рішення про повторний захист роботи з доопрацюванням або написання роботи на нову тему, визначену кафедрою, відповідальною за реалізацію освітньої програми. Це рішення фіксується у протоколі засідання АК. Такий здобувач допускається до повторного захисту кваліфікаційної роботи протягом трьох років після закінчення ЗВО. Якщо незахищена робота отримала позитивну рецензію рецензента й АК прийняла рішення про можливість повторного захисту роботи з доопрацюванням, то здобувач може захищати ту саму роботу, врахувавши висловлені зауваження. У випадку наявності негативної рецензії, отримання негативної оцінки на захисті, АК приймає рішення про написання роботи на нову тему.

Відсутність на захисті кваліфікаційної роботи

За відсутність на захисті кваліфікаційної роботи під час роботи АК щодо атестації здобувачів вищої освіти без поважної причини здобувач відраховується з університету.

У протоколі засідання АК зазначається, що здобувач є не атестований у зв'язку з відсутністю на засіданні комісії.

У випадку відсутності здобувача у визначений розкладом день захисту робіт з поважних причин, такий здобувач після пред'явлення документа, що підтверджує поважність причин відсутності на захисті, може захистити кваліфікаційну роботу в інший день, але у межах часу роботи відповідної АК.

Приклад оформлення заяви

Завідувачеві кафедри

здобувач групи

ЗАЯВА

Прошу дозволу на написання кваліфікаційної роботи за ступенем вищої освіти «магістр» на тему: «Аналіз англійської мови в контексті сучасних комунікаційних процесів».

Керівником кваліфікаційної роботи прошу затвердити к.філол.н., доцента Романюка Т. В.

дата

(підпис)

Погоджено:

Керівник кваліфікаційної роботи

підпис

Зміст	пояснювальної	записки	(перелік	питань,	які	потрібно
розробити						

4. Перелік графічного матеріалу _____

Дата видачі завдання _____ 20____ р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка

Здобувач _____

підпис

Керівник кваліфікаційної роботи _____

підпис

Додаток В

Зразок титулки

(друкується з інформаційної системи ЗУНУ «Студент»)

Міністерство освіти і науки України

Західноукраїнський національний університет

**Навчально-науковий інститут міжнародних відносин ім. Богдана Гаврилишина
кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій**

ПАЛАМАР Петро Іванович

**АНАЛІЗ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ
КОМУНІКАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

спеціальність В 11 Філологія (за спеціалізаціями)

Освітньо-професійна (наукова) програма «Філологія (германські мови):

методика викладання і переклад»

кваліфікаційна робота за освітнім ступенем «магістр»

Виконав здобувач

Паламар Петро Іванович

підпис

Науковий керівник:

к.філол.н., доцент Романюк Т.В.

підпис

Кваліфікаційну роботу

допущено до захисту

«__» _____ 20__р.

Завідувач кафедри

підпис

Тернопіль – 20__

Бланк відгуку наукового керівника

(друкується з інформаційної системи ЗУНУ «Студент»)

Західноукраїнський національний університет

Факультет _____

Кафедра _____

ВІДГУК

наукового керівника _____

на кваліфікаційну роботу студента (ки) групи

(прізвище, ім'я, по батькові)

на тему: _____

Актуальність теми: _____

Практичне значення роботи: _____

Недоліки:_____

Загальний висновок:_____

Науковий керівник _____

(прізвище, ініціали)(підпис)

“ _____ ” _____ 20 ____ р.

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу студента (ки) групи _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

на тему: _____

Виконану на матеріалах: _____

Актуальність теми: _____

Практичне значення роботи:

Недоліки: _____

Загальний висновок: _____

Рецензент: _____

посада, місце роботи, вчене звання, науковий ступінь)

(прізвище, ім'я, по батькові)

МП _____ «____» _____ 20__ р.

(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ВИВЧЕННЯ ДІАЛЕКТІВ ПІВНІЧНОЇ АНГЛІЇ	8
1.1. <i>Поняття національна мова, регіональний різновид мови, мовний варіант, діалект, субдіалект</i>	16
1.2. Становлення та розвиток англійської діалектології	25
Висновки до першого розділу	29
РОЗДІЛ 2. ДІАЛЕКТИ ПІВНІЧНОЇ АНГЛІЇ В ДІАХРОННОМУ ТА СИНХРОННОМУ АСПЕКТАХ	30
2.1. Історія вивчення діалектів Північної Англії	34
2.2. Система діалектів Північної Англії та їх мовна характеристика	40
2.2.1. Характеристика сучасного стану діалектів Північної Англії	45
2.2.2. Мовний субстрат діалектів Північної Англії в діяхронному аспекті	58
Висновки до другого розділу	59
РОЗДІЛ 3. МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ЧЕШИРСЬКОГО ДІАЛЕКТУ ТА ЙОГО ПРАГМАТИЧНЕ ВЖИВАННЯ В КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ МОВНОЇ КАРТИНИ АНГЛІЇ ТА ПІВНІЧНОЇ АНГЛІЇ	60
3.1. Особливості формування та членування Чеширського діалекту	65
3.1.1. Історичні передумови формування Чеширського діалекту	70
Висновки до третього розділу	74
ВИСНОВКИ	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	80
СПИСОК СКОРОЧЕНЬ НАЗВ ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	84
СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	85
ДОДАТКИ	86
Додаток А. Статистичні дані вживання Чеширського діалекту англійської мови	

ШКАЛА ОЦІНКИ СХОЖОСТІ АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ

№ п/п	Показник схожості, %	Рішення щодо допуску
1	0–10	Схожість у межах норми, робота допускається до захисту
2	10,01–25	Здобувач готує спеціальну таблицю, в якій зазначає, яким чином він виправив запозичений текстовий матеріал; після того робота допускається до захисту
3	25,01–40	Здобувач виправляє текст, проходить повторну перевірку на плагіат та подає роботу на розгляд комісії із доброчесності відповідної кафедри

У випадку, якщо показник схожості академічного тексту, поданого для перевірки на виявлення ознак плагіату, перевищує 30 відсотків, робота може допускатися до захисту за процедурою повторної перевірки з дозволу проректора з науково-педагогічної роботи. Дозвіл надається на основі особистої заяви здобувача на ім'я проректора.

**Приклади оформлення списку використаних джерел
відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015**

ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання», що установлює види бібліографічних посилань, правила та особливості їхнього складання і розміщування у документах.

Зразки оформлення різних категорій джерел та інформаційних ресурсів, використаних при написанні роботи, наведено нижче.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 3. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 4. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 5. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 6. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с.
Два автори	1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.

Три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
-------------------	---

1	2
Чотири і більше авторів	1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.

Без автора	1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016): ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с. 3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с. 6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с. 7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с. 8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с. 9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р.) Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с. 10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с. 11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.
Автореферати дисертацій	1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис..... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ,
	2005. 20 с. 2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис.....канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.
Дисертації	1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок ХХ ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.

Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536. 4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017). 5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543. 6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141. 8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Архівні документи	1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль :
	Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4)

Каталоги	1. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одисей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
Частина видання: Книги	1. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212. 2. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197. 3. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.
Частина видання: матеріали конференцій (тези, доповіді)	1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.

	4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53. 5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.
Довідкові видання	1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673. 2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. 3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
Періодичні видання (журнали, газети)	1. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79. 2. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 3. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15. 4. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.
Рецензії	Драч О.О. [Рецензія]. <i>Український історичний журнал</i>. 2016. № 1. С. 217–219. Рец. на кн.: Темченко А. І. Традиційні мантичні практики: архаїка знакової системи. Черкаси : Інтраліга TOP, 2015. 112 с.
Інтерв'ю	Бубка С. Копенгаген: олімпійські зустрічі : [інтерв'ю з президентом НОК України С. Бубкою про роботу 121 сесії МОК]; інтерв'ю вела Г. Нечаєва. <i>Олімпійська арена</i>. 2009. № 10. С. 2-4.
Електронні ресурси	1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsei.org.ua/5_2017/32.pdf. 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017). 4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12. № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац.стандарт України. (Інформація та документація). URL: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>
2. Кодекс академічної доброчесності Західноукраїнського національного університету URL: https://www.wunu.edu.ua/pdf/academ_dob/kodeks-akadem-dobrochesnost.pdf
3. Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень: навч. посіб. / В. Г. Бодров та ін.; за ред. д.е.н., проф. О. А. Шевчука. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 324 с.
4. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник / за ред. В. П. Горина. Тернопіль, 2023. 170 с.
5. Островерхов В. М., Біловус Л. І., Шандрук С. К. Загальні методичні рекомендації з підготовки, оформлення, захисту та оцінювання кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів. Тернопіль : ЗУНУ, 2024. 83с. URL :https://www.wunu.edu.ua/pdf/opp/zagal_ni_rekomendacii.pdf
6. Пушкар О. І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 866 с.
7. Ogundairo, M.O. Mastering Academic Writing : The Insider's Guide to Success in Higher Education. 2023. 41p.
8. Morley, J. Academic Phrasebank: An Academic Writing Resource for Students and Researchers. 2020. 179p.
9. Klippel F. Forschungsmethoden in der Fremdsprachendidaktik. Narr Francke Attempto Verlag GmbH + Co. 2022. 30 S.